

РЕШЕНИЕ

№ 13856

гр. София, 01.12.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 154 СЪСТАВ, в публично заседание на втори ноември през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Д.Б.А.

при участието на секретаря С.С.Ц.

като разгледа докладваното от Д.Б.А. Гражданско дело № 20221110110773 по описа за 2022 година

Делото е образувано по искова молба, депозирана от В. А. В. срещу НС на Р.Б., с която са предявени обективно и кумулативно съединени искове с правно основание чл. 71, ал. 1, т. 1, т. 2 и т. 3 от Закона за защита от дискриминация, с искане да бъде постановено решение, с което съдът да установи осъществена пряка дискриминация по признак обществено положение чрез приемането и обнародването на дискриминационно законодателство, да осъди ответника да преустанови нарушението и да се въздържа в бъдеще от по-нататъшни нарушения, както и за присъждане на сумата 5001 лв., представляваща обезщетение за неимуществени вреди – претърпени душевни болки и страдания, ведно със законната лихва от 05.11.2021 г. до окончателното плащане.

Ищецът твърди, че е адвокат по професия, както и че в това си качество на 02.02.2021 г. е получил съобщение за подадена срещу него жалба до Софийски адвокатски съвет, въз основа на която било образувано дисциплинарно производство по реда на чл. 129 и сл. от Закона за адвокатурата, в хода на което ищецът бил обвинен, че е: 1/ уронил престижа на професията; 2/ проявил невежество и 3/ нарушил задълженията си да излага само истината пред органи на власт. Излага съображения, че с приемането и обнародването на чл. 129, ал. 1, чл. 130, ал. 2 и чл. 137, ал. 6 ЗАдв ответникът е извършил нарушение на принципа на равно третиране по признак обществено положение, доколкото по силата на цитираната нормативна уредба, всички адвокати, които са част от органите на адвокатурата имат право на достъп до независим и безпристрастен съд /Върховен касационен съд/, докато за останалите решението на Висшия дисциплинарен съд, който няма белезите на независима съдебна институция по смисъла на чл. 6, пар. 1 от КЗПЧОС, е окончателно и не подлежи на обжалване пред общите съдилища. Твърди, че по отношение на диференцираното дисциплинарно производство по ЗАдв липсва регламентация за формирането на съставите, разпределението на делата, способите за събиране на доказателства, поради което Дисциплинарният съд и Висшият дисциплинарен съд нямат обективните характеристики на съд. При тези данни твърди с приемането на посочените разпоредби да е извършено нарушение на законодателството, уреждащо равенство в третирането по смисъла на чл. 20 и

чл. 21, пар. първи от ХОПЕС, чл. 6, ал. 2 КРБ и чл. 4, ал. 1 ЗЗДискр. Като пряка последица от приетото дискриминационно законодателство твърди да е претърпял изключителни душевни болки и страдания, чувство за безправие и др.

В указания законоустановен едномесечен срок по реда на чл.131 от ГПК е постъпил отговор, с който ответната страна оспорва предъявените претенции по основание и размер, като твърди, че предъявеният иск е недопустим, тъй като НС не притежавало легитимация да отговаря по иска. В условията на евентуалност, твърди, че искът е неоснователен, тъй като в случая не е налице по – неблагоприятно третиране на ищеца спрямо друго лице при сравними сходни обстоятелства. Посочва, че Висшият дисциплинарен съд е особена юрисдикция по смисъла на правото на ЕС, която е натоварена с решаване на определени в ЗАДв спорове и попада в обхвата на понятието „съд“ по смисъла на чл. 6 от ЕКЗПЧОС и чл. 47 от ХОПЕС. Счита, че законодателят е създал правната рамка, регламентираща процедурата по правоприлагане от страна на Дисциплинарния и Висшия дисциплинарен съд, която е в съответствие с прогласения в чл. 134 КРБ и изведен в чл. 2, ал. 1 ЗАДв принцип на независимост, изключителност и самоуправление на българската адвокатура. Оспорва наличието на причинна връзка между претендираните вреди и законодателната дейност на НС, както и наличие на предвидената в чл. 71, ал. 1 ЗЗДискр специална цел. Прави възражение за изтекла погасителна давност на претенциите. Претендира разноски за юрисконсултско възнаграждение.

Съдът, след като прецени събраните по делото доказателства и обсъди доводите на страните, с оглед разпоредбата на чл. 235, ал. 2 от ГПК, приема за установено от фактическа страна следното:

По делото са представени писмени доказателства, които съдът е приел като допустими, относими и необходими, от значение за правилното решаване на делото, по които съдът дължи произнасяне с крайния си съдебен акт.

Установява се от представените по делото преписи на дисциплинарни дела, че срещу ищеца, в качеството му на адвокат, е повдигнато дисциплинарно обвинение по дисциплинарно дело № 110/2021 г. на дисциплинарен съд при САК, 5 с-в, по което с решение на дисциплинарния съд от 13.07.2021 г. му е наложена глоба в размер на 5 минимални работни заплати за страната или сумата от 3 250 лева. Ищецът подал жалба срещу решението, като с окончателно решение на Висшия дисциплинарен съд от 05.11.2021 г. размерът на определеното наказание бил намален на 2 минимални работни заплати или сумата от 1300 лв.

Събрани са гласни доказателства чрез разпит на св. Т., която живее на семейни начала с ищеца. Споделя, че е запозната с дисциплинарното производство, във връзка с което В. □ е споделял, че се чувства разочарован, засегнат и ядосан от факта, че няма достъп до съдебна инстанция, поради причината, че не е член на орган на адвокатурата. Имал усещане за несправедливост и за неравно третиране от това, че няма възможност да защити собствените си права пред съд. Рефлуксът му се обострил и всяка сутрин се събуждал с гадене и повръщане.

Съобразно установената фактическа обстановка, съдът намира от правна страна следното:

Според очертания предмет на спора с исковата молба - заявени факти и обстоятелства и петитум, касае се за търсена защита от ищеца, засегнат от дискриминационно третиране от ответника по исковете - Народно събрание на Р.Б.. Съгласно тълкувателно постановление №

2/19.05.2015 г. на ВКС по т. дело № 2/2014 г. ОСГК и Първа и втора колегия на ВАС, разпоредбата на чл. 71, ал. 1, т. 3 ЗЗДискр предвижда възможност за търсене на обезщетение за вреди от нарушение на антидискриминационното законодателство, като е посочено, че извън случаите по раздел първи, в който е уредено производството пред Комисията за защита от дискриминация, всяко лице чиито права по този или по други закони, уреждащи равенство в третирането, са нарушени, може да предяви иск пред районния съд, с който да поиска установяване на нарушението, осъждане на ответника да преустанови нарушението, да възстанови положението преди нарушението, както и да се въздържа в бъдеще от по-нататъшни нарушения. В този случай може да се предяви и претенция за понесени вреди. Прието е също, че двете норми - тази на чл. 71 и на чл. 74, ал. 2 ЗЗДискр. уреждат правото на обезщетение за вреди от нарушение на антидискриминационното законодателство, като надлежно легитимиран да отговаря за причинените вреди, вследствие на приет и обнародван дискриминационен закон, следва да е именно съответния законодателен орган /така Определение № 533 от 30.07.2015 г. на ВКС по ч. гр. д. № 2113/2015 г./.

Що се касае до съображението на ответника, че актовете му подлежат на контрол за законосъобразност единствено от Конституционния съд, то е действително съответно на предвидената в чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията на Р.Б. компетентност на Конституционния съд, но предмет на повдигнатия пред настоящия съд спор не е осъществяване на такъв контрол, а на функцията му на правораздавателен орган, пред който е поставен за решаване един граждански спор, породен от фактически състав, предвиден в закона, елементите от който са сочени от ищеца като обстоятелства, на които е основан искът му.

Относимите към предявените искове в настоящото съдебно исково производство правни норми в националното законодателство на Р.Б. са дадени в Закона за защита от дискриминация, Глава IV "Производство за защита от дискриминация", раздел II "Съдебно производство", чл. 71, ал. 1, т. 1 и т. 2. Съгласно чл. 71, ал. 1, т. 1 и т. 2 от ЗЗДискр. извън случаите по раздел I /"Производство пред Комисията за защита от дискриминация"/, всяко лице, чиито права по този или по други закони, уреждащи равенство в третирането, са нарушени, може да предяви иск пред районния съд, с който да поиска: 1. установяване на нарушението; 2. осъждане на ответника да преустанови нарушението и да възстанови положението преди нарушението, както и да се въздържа в бъдеще от по-нататъшни нарушения. За да е налице проява на дискриминация по смисъла на ЗЗДискр. следва да са налице всички елементи от фактическия състав на приложимата специална правна норма, а именно: 1) изпълнително деяние - акт, действие или бездействие, водещи до диференциран подход към дадено лице или определен кръг лица; 2) защитен признак по чл. 4, ал. 1 ЗЗДискр.; 3) цел или резултат засягане на права или законни интереси и 4) причинно-следствена връзка.

Съгласно чл. 4, ал. 1 от Закона за защита от дискриминация е забранена всяка пряка или непряка дискриминация, основана на пол, раса, народност, етническа принадлежност, човешки геном, гражданство, произход, религия или вяра, образование, убеждения, политическа принадлежност, лично или обществено положение, увреждане, възраст, сексуална ориентация, семейно положение, имуществено състояние или на всякакви други признаци, установени в закон или в международен договор, по който Р.Б. е страна. Пряката дискриминация е всяко по-неблагоприятно третиране на лице на основата на признаците по чл. 4, ал. 1 от Закона за защита от дискриминация, отколкото се третира, било е третирано

или би било третирано друго лице при сравними сходни обстоятелства. Непряка дискриминация е поставянето на лице или лица, носители на признак по чл. 4, ал. 1 от Закона за защита от дискриминация, или на лица, които, без да са носители на такъв признак, съвместно с първите търпят по-малко благоприятно третиране или са поставени в особено неблагоприятно положение, произтичащо от привидно неутрални разпоредба, критерий или практика, освен ако разпоредбата, критерият или практиката са обективно оправдани с оглед на законова цел и средствата за постигане на целта са подходящи и необходими.

В процесния случай се претендира установяването на по – неблагоприятно третиране на ищеца по признак обществено положение, в сравнение с други адвокати, които са членове на органи на адвокатурата чрез привидно неутрална разпоредба, критерий или практика, поради липсата на достъп до независимо и безпристрастно правосъдие по смисъла на чл. 6, т. 1 от Европейската конвенция за правата на човека /ЕКПЧ/.

В чл. 56 от КРБ е заложено универсалното право, че всеки гражданин, когато са нарушени или застрашени негови права или законни интереси има право на защита. Тълкуването на чл. 56 във връзка с чл. 117 и 119 и 120 от Конституцията на страната ни и чл. 6, т. 1 от ЕКПЧ, чл. 47 от ХОПЕС утвърждава идеята, че в правовата държава съдебната защита на правата е определящата форма на защита. Правото на защита не е ограничено само до съдебна защита, респ. правото на достъп до съд не е абсолютно. Конституцията, Конвенцията и Хартата допускат изключение, когато органите, на които е възложено разрешаването на спора, се считат за "съдилища" по смисъла на чл. 6, т. 1 от Конвенцията, защото са създадени в съответствие със закона, са независими и безпристрастни и осигуряват справедливо и публично гледане на делото в разумен срок.

Понятието независим съд е натоварено с еднакво съдържание както за целите на ЕКЗПЧОС, така за чл. 276 Договора за функциониране на европейския съюз и чл. 47 ХОПЕС. В тази връзка следва да се отбележи, че ЕСПЧ в решенията си по чл. 6, т. 1 от Европейската конвенция заключава, че "съд" се явяват и особените юрисдикции, създадени в съответствие със закона, които са независими, безпристрастни, постоянно действащи, осигуряват публично гледане на делото и завършват с правораздавателен акт. Съдът взема предвид още и съществуването на гаранции в националното законодателство срещу външен натиск и дали органът като цяло създава впечатлението за независимост.

В Конституцията на Р.Б. и в чл. 2, ал. 1 ЗАДв е изведен принципът на независимост, изключителност и самоуправление на българската адвокатура, въз основа на който принцип е уреден и нарочен вътрешен механизъм за контрол, превенция и санкциониране на адвокатите. Дисциплинарните съдилища към адвокатските колегии са особени юрисдикции, натоварени изрично с решаването на определени в Закона за адвокатурата спорове във връзка с дисциплинарното наказване на адвокатите, създадени са и функционират съгласно закона, завършват с правораздавателен акт и притежават независимост и безпристрастност. В тази връзка настоящият състав намира, че Висшият дисциплинарен съд несъмнено притежава характеристиките на "съд" по смисъла на чл. 6, т. 1 от Конвенцията, респ. чл. 47 от Хартата.

Терминът "независим" се отнася до независимостта по отношение на другите власти - изпълнителната и законодателната, както и по отношение на страните в производството.

Независимостта на правораздавателния орган е накърнена, когато изпълнителната власт се намесва по висящо пред съдилищата дело с намерение да повлияе на неговия изход или когато съдиите се назначават от изпълнителната власт или парламента, ако след назначаването си те са обект на давление и получават инструкции при изпълнение на своите съдебни функции.

Независимост по отношение на страните в производството е налице, когато сред членовете на съда има лице, което се намира в подчинено положение от гледна точка на неговите служебни задължения и организацията на неговата дейност по отношение на една от страните, участниците в процеса могат да имат основателни съмнения в независимостта на това лице.

Уредените в Закона за адвокатурата дисциплинарни правораздавателни юрисдикции са независими от изпълнителната власт и от страните, членовете и председателя му се избират от общото събрание на адвокатите от страната по правилата, предвидени за избор на органи на адвокатската колегия с мандат за четири години, като те не могат да бъдат избирани за повече от два последователни мандата. Не може да бъде избран за член на Висшия дисциплинарен съд, адвокат, който е избран в адвокатски съвет, контролен съвет или дисциплинарен съд на адвокатската колегия. Производството пред Висшия дисциплинарен съд, като втора инстанция по жалбите срещу решенията на дисциплинарните съдилища при адвокатските колегии, предоставя необходимите гаранции за справедливо, публично разглеждане на делото в разумен срок, с възможност за събиране на доказателства по искане на страните и служебно и публично обявяване на решението –чл. 142, във връзка с чл. 138-140 от ЗА.

Ищецът обосновава оплакването си за липса на безпристрастност с твърдения за предубеденост на председателя на състава и липса на мотиви при постановяване на решенията за налагане на дисциплинарното наказание. Посочените твърдения не се установяват – видно от постановените актове, в същите са изложени подробни мотиви, описано е извършеното нарушение, обстоятелствата, при които е осъществено и законните разпоредби, които са нарушени. От друга страна липсват каквито и да било обективни или субективни предпоставки, за да се приеме, че членовете на Висшия дисциплинарен съд на адвокатурата са били предубедени или заинтересовани от изхода на делото. Напротив, констатира се, че са били положени усилия за обективно, всестранно и пълно изясняване на обстоятелствата по делото, като са събирани доказателства, които да очертаят действителното положение, при което е действал ищецът. Липса на безпристрастност се разглежда в ситуациите, когато едно и също лице осъществява различни функции в рамките на съдебния процес или е в йерархична или друга връзка с друг участник в производството или когато съдия, разглеждал делото има личен интерес по делото или професионални или лични връзки със страна или адвокат по делото. Личната безпристрастност на всеки член на дисциплинарните съдилища е гарантирана посредством регламентирания основания за отвод и самоотвод – чл. 139, ал. 3, във връзка с чл. 137, ал. 3 от ЗА, и се презюмира до доказване на противното.

Безспорно е, че членовете на адвокатската колегия и от там членовете на дисциплинарните съдилища са професионални юристи, за разлика от членовете на Комисията за финансов надзор, Комисия за защита на потребителите, Комисия за защита на

конкуренцията, Комисия за защита от дискриминация и други, чиито членове по дефиниция не е задължително да са професионални юристи, но също изпълняват съдебни функции. Това означава, че дисциплинарите съдилища към адвокатските съвети и Висшия дисциплинарен съд, макар и съставени от колеги, натоварени със задачата да правораздават срещу свои колеги, с които участват в конкурентна среда, могат по-добре от всички останали професионални юрисдикции да изпълняват съдебни функции. Адвокатските колективи са самоуправляващи се, самофинансиращи се и следователно няма разумен аргумент, който да се противопостави на равната отдалеченост на тези особени юрисдикции от страните в дисциплинарното производство. Затова разликата в компетентните органи да разгледат жалбите на адвокатите в зависимост от принадлежността им само към адвокатските колективи или и към някои от органите в адвокатурата не означава неефективна защита.

Неоснователен е и доводът на ищеца, че воденото срещу него дисциплинарно производство, има характер на наказателно по смисъла на ЕКЗПЧОС и в този смисъл правораздаването от особена юрисдикция противоречи на чл. 119, ал. 1 от Конституцията. ЕСПЧ извежда наказателния характер на обвинението от вида на защитените обществени отношения и от кръга на адресатите на съответната правна норма. За да се счете едно обвинение за наказателно, от първостепенно значение е насочеността на правната норма към неограничен кръг адресати, а не до група със специален статут. В такъв особен, ограничен кръг адресати на правната норма попада и жалбоподателката тъкмо поради и в качеството ѝ на адвокат. Тя е привлечена към дисциплинарна отговорност за твърдяно нарушение на Етичния кодекс на адвокатите. Не е спорно, че нарушение на цитирания акт може да осъществи не всяко наказателноотговорно лице, а малка група лица, които притежават качеството на адвокат. Нормите на Етичния кодекс на адвоката не са насочени към неограничен, а към ограничен кръг адресати, към които са предвидени специфични изисквания /В този смисъл Решение № 60124 от 2.08.2021 г. на ВКС по н. д. № 460/2021 г., II н. о., НК/.

По изложените съображения и след обсъждане на представените и приети по делото писмени и гласни доказателства в тяхната съвкупност, съдът намира, че от същите не може да се изведе извод за осъществено дискриминационно поведение при приемането и прилагането на разпоредбите на чл. 129, ал. 1, чл. 130, ал. 2 и чл. 137, ал. 6 ЗАдв, вследствие на което ищецът да е бил третиран по-неблагоприятно спрямо други адвокати. Поради това настоящият съдебен състав счита, че предявеният иск следва да бъде отхвърлен като неоснователен и недоказан.

По разноските:

С оглед изхода на делото и на основание чл. 78, ал. 3 от ГПК на ответника се дължат сторените в производството разноси, които съдът, като съобрази фактическата и правна сложност на делото и броя на проведените открити съдебни заседания оценява на 300,00 лв. юрисконсултско възнаграждение.

Воден от горното, Софийски районен съд, 154 състав,

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ предявените от В. А. В., ЕГН ***** срещу НС на Р.Б. иски с правно основание чл. 71, ал. 1, т. 1, т. 2 и т. 3 от Закона за защита от дискриминация за установяване осъществена пряка дискриминация по признак обществено положение чрез приемането и обнародването на дискриминационно законодателство, за осъждане ответника да преустанови нарушението и да се въздържа в бъдеще от по-нататъшни нарушения, както и за присъждане на сумата 5001 лв., представляваща обезщетение за неимуществени вреди – претърпени душевни болки и страдания, ведно със законната лихва от 05.11.2021 г. до окончателното плащане

ОСЪЖДА В. А. В., ЕГН ***** да заплати на НС на Р.Б. на основание чл. 78, ал. 3 от ГПК сумата **300,00 лева**, представляваща юрисконсултско възнаграждение.

Решението подлежи на обжалване пред Софийски градски съд в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Софийски районен съд: _____